

Veaceslav GRATI,

doctor în drept, conferențiar universitar,
director al Institutului de Formare Profesională
și Cercetări Științifice Aplicative al Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI

Anatol CANANĂU,

lector superior al Catedrei „Drept polițienesc”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, master în drept

COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ A STATELOR ÎN LUPTA CONTRA CRIMINALITĂȚII ECONOMICE: FORME, TENDINȚE, EFICACITATE

Summary

The existence of different forms of economy, differentiation and concentration of capital, the contradictions of political parties, public organizations and various main current issues of national economic development are difficult to achieve economic security purpose. In such circumstances, we believe that to achieve an economic security, the state's environment is to fight crime in the economy.

Este bine cunoscut fiecăruia dintre noi faptul că, pentru moment, comunitatea internațională este în permanentă preocupare în ceea ce privește apărarea valorilor cele mai importante ce există în societate. Punerea în funcțiune a unui mecanism eficace de prevenire, reprimare și combatere a criminalității internaționale inclusiv economice este obiectivul major al cooperării internaționale și regionale.

Odată cu apariția și evoluția diverselor relații sociale ce privesc diferite aspecte ale vieții, omenirea pune în slujba ei noi tehnologii, descoperiri fundamentale în sfera științei, economiei, culturii și artei, dar și probleme de importanță primordială a căror soluționare necesită unificarea eforturilor tuturor statelor, criminalitatea constituind una din aceste probleme.

În aceste împrejurări, criminalitatea îmbracă diverse forme, în special în sfera economică, întrucât nu există limite naționale pentru infracționalitatea bancară, informațională sau cyber-criminalitatea, iar experiența, în ceea ce privește lupta cu aceste forme de criminalitate, este încă insuficientă. Infracțiuni precum contrabanda, corupția, falsificarea banilor, spălarea lor au devenit de mari proporții și de un rafinament extrem.

Prin urmare, în aceste circumstanțe, lupta împotriva criminalității constituie centrul preocupărilor societății, instrumentele principale puse în serviciul acestei vocații fiind convențiile internaționale în domeniul drepturilor omului și ale dreptului internațional penal. Prevenirea și lupta împotriva criminalității ocupă un loc important și constituie un subiect propus spre dezbateri și inclus în ordinea de zi a

diferitor conferințe internaționale și naționale, securitatea fiind un aspect determinant al calității vieții și o aspirație esențială a personalității umane [10, p. 6].

Tendința către multipolaritate reprezintă o trăsătură caracteristică lumii contemporane care se exprimă prin consolidarea pozițiilor economice și politice ale statelor. În această ordine de idei, raporturilor internaționale le revine un rol deosebit, determinat fiind de factorii economici, politici, tehnico-științifici, ecologici și informaționali. Se amplifică concurența internațională pentru stăpânirea și gestionarea resurselor naturale, tehnologice, informaționale și a piețelor de desfacere [13, p. 24]. În aceste condiții, este important pentru oricare dintre state să atingă și să mențină nivelul necesar al securității sale economice.

Totodată, colaborarea internațională privind lupta împotriva criminalității transnaționale și, în principal, în sfera economică, se realizează de către state în scopul apărării economiei naționale a propriei țări, a suveranității naționale, politice, teritoriale și economice față de atentatele crimei organizate transfrontaliere. În zilele noastre, problema principală a securității economice a statului o constituie realizarea echilibrului dintre intrările economiei țării în relațiile economice mondiale și obținerea bunăstării proprii pentru a asigura stabilitatea creșterii progresive a productivității, a spori eficiența ei pe baza realizărilor actuale tehnico-științifice, progresului societății în domeniul stabilității sociale și politice [11, p. 12]. Astfel, se poate vorbi de interdependența a doua sisteme economice: un sistem național și unul internațional.

În condițiile în care infrafracționalitatea economică se diversifică și capătă forme tot mai amenințătoare, atât pentru țările dezvoltate, cât și pentru cele în curs de dezvoltare, aceasta reprezintă o problema care necesită maximum de atenție și pentru care colaborarea internațională este de primă importanță. Mai mult decât atât, în fața pericolelor la care este expusă umanitatea de pe urma acestui flagel, cooperarea internațională ia conotația unei obligații căreia statele trebuie să se conformeze. În schimb, statele sunt libere să-și aleagă formele cele mai adecvate și eficiente pentru prevenirea și eradicarea infracțiunilor economice.

În cadrul forumului internațional desfășurat sub egida ONU de la Copenhaga din 1995, sub genericul „Întrunire la nivel înalt în interesul dezvoltării sociale”, s-a remarcat că: „modificările structurale, produse în politică și economie, pe plan mondial, au dus la o puternică destabilizare într-o serie de state. În loc de armonie socială, bunăstare și creșterea nivelului de viață, așa cum fusese prognozat de către analiștii internaționali, comunitatea umană a devenit mai săracă, a sporit rata șomajului, a crescut gradul de instabilitate psihică mai ales la tineri, care nu mai au speranțe și încredere în viitor și care se tem atât pentru ei înșiși, cât și pentru viitorul și siguranța omenirii” [26].

Lupta împotriva criminalității se află mereu în atenția organismelor internaționale, în special a ONU. Adunarea Generală a ONU adoptă frecvent rezoluții care subliniază gradul de risc pe care îl prezintă criminalitatea transfrontalieră și care consolidează eforturile de colaborare ale statelor în lupta împotriva fenomenului infracțional.

În raportul său, fostul Secretar General al ONU, K. Annan, vorbind despre reformele ONU, remarca: „Organele puterii și ale societății sunt amenințate

de rețelele transnaționale infracționale... Accesul grupărilor ilegale la tehnologia informațională performantă și armament, accesul la diferite instituții cu ajutorul cărora funcționează economia de piață globală, a dus la creșterea potențialului puterii și a influenței acestor grupări, amenințând ordinea de drept, precum și legile economice și instituțiile politice...” [18, p. 29].

Internaționalizarea infracționalității amenință, în primul rând, securitatea națională a statelor. Reprezentantul Ministerului de Justiție al SUA, M. Warla, sublinia în cadrul ședinței Asociației americane de drept internațional din 1995 că: „infracționalitatea transfrontalieră trebuie analizată ca o problemă care aduce atingere intereselor securității naționale și constituie un aspect cheie al politicii noastre externe” [27, p. 48].

Cu toate acestea trebuie remarcat faptul că omenirea a reacționat cu întârziere la răspândirea fenomenului infracțional de crimă organizată transfrontalieră. Astfel, la cel de-al V-lea Congres al ONU referitor la prevenirea și extrădarea infractorilor, a fost pentru prima dată recunoscut acest fenomen, mai ales în sfera businessului internațional, unde reprezintă o adevărată amenințare, mai amplă decât formele de infracționalitate tradițională.

La congresul al VIII-lea de la Havana, din 1990, s-a remarcat că: „Criminalitatea organizată creează o amenințare directă atât pentru securitatea națională, cât și pentru stabilitatea internațională” [27, p. 52].

Etapa cea mai importantă a dezvoltării colaborării internaționale semiinstituționale în ceea ce privește lupta cu infracționalitatea transnațională a constituit-o Conferința mondială privind criminalitatea transnațională organizată (la nivel de miniștri) care a avut loc la Neapole în 1994, unde au fost dezbătute următoarele chestiuni:

- pericolele create în diferite regiuni ale lumii, cauzate de infracționalitatea transnațională;
- legislația națională și conformitatea ei vizavi de formele luptei împotriva crimei organizate transfrontaliere, precum și principiile privind adoptarea legislației la nivel național;
- alegerea celor mai bune forme de colaborare internațională în scopul prevenirii crimei organizate și a luptei cu aceasta la nivelul cercetării, urmăririi și sancționării penale;
- oportunitatea elaborării documentelor internaționale, incluzând convențiile referitoare la lupta împotriva fenomenului de crimă organizată.

Conferința a adoptat Declarația politică și Planul global de acțiune împotriva crimei organizate transnaționale, prin care s-a exprimat hotărârea unanimă a statelor față de fenomenul infracțional și aspectele lui, precum și căile de realizare a unor măsuri juridice eficiente și drastice.

Aspecte importante ale luptei împotriva criminalității organizate transnaționale s-au dezbătut și la cel de-al IX-lea Congres al ONU referitor la prevenirea infracționalității și extrădarea infractorilor (Cairo, 1995).

Printre documentele deosebit de importante care determină temeiul politico-economic al colaborării internaționale în lupta împotriva crimei organizate, inclusiv împotriva infracțiunilor economice, este documentul adoptat la a 77-a

ședință a Adunării Generale a ONU din 18 decembrie 1991 sub genericul „Programul ONU în domeniul prevenirii infracționalității și justiției penale” și Anexă la acest Program: „Declarația principiilor și programul de acțiune al ONU în domeniul prevenirii criminalității și justiției penale”.

În Declarație se subliniază faptul că societatea internațională este îngrijorată de amploarea pe care a căpătat-o infracțiunea, mai ales în formele noi, transnaționale, ale acesteia. În Declarație se mai amintește faptul că unul dintre scopurile ONU, fixate în Carta ONU, este realizarea unei colaborări internaționale în vederea soluționării problemelor internaționale economice, sociale, culturale, cu caracter umanitar în spiritul respectării drepturilor și libertăților fundamentale, fără deosebire de rasă, sex, limbă și religie.

Membrii comunității internaționale și-au confirmat convingerea cu privire la necesitatea de creare a mecanismelor eficiente pentru a veni în ajutorul statelor și a acorda asistență în elaborarea strategiilor comune în domeniul prevenirii criminalității și justiției penale.

Documentele Declarației conțin principii care determină poziția și politica statelor în raport cu formele și metodele de colaborare internațională în lupta contra criminalității transnaționale. Astfel, se subliniază faptul că în lume se produc schimbări majore, care conduc la crearea unui climat politic susceptibil să dezvolte democrația, colaborarea internațională, să realizeze o legislație care să respecte drepturile și libertățile fundamentale ale omului, să tindă către realizarea năzuințelor întregii omeniri, adică dezvoltarea economică și bunăstarea socială. Cu toate acestea, astăzi mai persistă violență și alte forme periculoase ale infracțiunii. Aceste fenomene, oriunde s-ar derula, prezintă pericol pentru menținerea ordinii de drept.

Un alt principiu din Declarație constă în recunoașterea faptului că justiția bazată pe superioritatea dreptului este piatra de temelie pe care se întemeiază societatea civilizată. În legătură cu aceasta, se declară că scăderea gradului de infracționalitate, alături de alți factori, duce la îmbunătățirea condițiilor sociale ale vieții.

Statele-membre ale ONU au remarcat că indiferent de sistemul lor juridic și de diferențele dintre ele, colaborarea și asistența juridică înseamnă identificarea unor contramăsuri eficiente care să nu contravină normelor juridice interne ale lor.

Trebuie menționat că Programul este, înainte de toate, un document politic, deoarece pentru realizarea prevederilor lui este necesară reuniunea nu numai a Comisiilor ONU special create în acest sens, dar și crearea și reuniunea corespondenților naționali în domeniile de prevenire și justiție penală, desemnați de guverne; tot atât de necesare sunt și Congresele ONU referitoare la prevenirea infracțiunilor și modul de comportare față de infractori.

Programul, ca act politic, demonstrează aspirația și voința politică a guvernelor țărilor membre de a-și uni eforturile în sensul satisfacerii cerințelor stricte ale comunității internaționale în domeniul prevenirii infracționalității și al justiției penale, precum și acordarea asistenței juridice țărilor solicitante pentru rezolvarea problemelor infracționalității naționale și transnaționale.

Această orientare a determinat scopurile principale ale Programului, care sunt:

- prevenirea fenomenului infracțional în interiorul statelor, precum și prevenirea fenomenului infracțional transnațional;
- lupta contra criminalității, atât la nivel național, cât și internațional;
- impulsivarea colaborării regionale și internaționale în domeniul prevenirii infracțiunilor, crearea unei justiții competente în lupta împotriva criminalității transnaționale;
- consolidarea coeziunii și unității de acțiune a statelor-membre, în vederea luptei împotriva criminalității transnaționale și prevenirii acesteia;
- realizarea mai eficientă și corectă a justiției cu respectarea corespunzătoare a drepturilor omului;
- respectarea celor mai înalte standarde de echitate, umanism, justiție și profesionalism.

Programul cuprinde forme de colaborare corespunzătoare în scopul acordării asistenței juridice statelor solicitante în ceea ce privește soluționarea problemelor ce țin de criminalitatea națională și transnațională, astfel ca:

- studierea și cercetarea problemelor concrete la nivel național, regional și global;
- adoptarea unor măsuri juridice de prevenire referitoare la cauzele penale;
- elaborarea unor sinteze de apreciere a tendințelor și orientărilor fenomenului infracțional, sesizarea noilor forme de manifestare a respectivului fenomen, elaborarea unor strategii de luptă împotriva lui;
- organizarea unor schimburi de informații referitoare la dreptul penal și difuzarea lor și mai ales comunicarea rezultatelor măsurilor aplicate;
- pregătirea cadrelor și ridicarea nivelului lor de calificare, în special a celor care funcționează în domeniul prevenirii infracționalității și a modului de aplicare a legii;
- acordarea asistenței juridice, de consultanță, de planificare, de evaluare, de realizare a modalităților de lucru din toate domeniile specifice.

ONU participă direct în cadrul Programului sau acționează în calitate de coordonator sau intermediar. Pentru a fi realizat eficient, Programul are nevoie de susținere. Aceasta se realizează prin rețeaua de instituții ale ONU pentru prevenirea criminalității și atitudinea față de infractor. Respectivul instituții, create în diferite zone ale lumii, au un număr considerabil de corespondenți naționali (numiți de guvernele naționale), aceștia având drept preocupare profesională problemele legate de prevenirea criminalității și de justiția penală.

Statele-membre ale ONU au obligația de a susține rețeaua informațională globală în domeniul prevenirii criminalității și justiției penale în scopul colectării, analizei, schimbului și difuzării informației și centralizării ei. Statele-membre au, de asemenea, obligația de a pune la dispoziția Secretarului General al ONU, la cererea acestuia, date privind dinamica, structura și proporțiile infracționalității, strategiile aplicate și măsurile întreprinse în domeniul prevenirii fenomenului infracțional și justiției penale.

În acest mod este de remarcat faptul că, în prezent, în sistemul ONU, este elaborat și funcționează mecanismul politico-economic de colaborare internațională în domeniul prevenirii infracționalității și justiției penale. Dar este de men-

ționat faptul că analiza Programului și a Declarației atestă faptul că în conținutul acestor documente nu sunt concretizate formele infracțiunilor.

Aceasta denotă caracterul universal al respectivelor documente. Din ele rezultă necesitatea cooperării internaționale în lupta împotriva criminalității transnaționale, indiferent de forma de manifestare a infracțiunii savârșite, incluzând infraționalitatea economică internațională [23, p. 35].

Analizând problemele colaborării internaționale în domeniul prevenirii infracționalității și justiției penale, Adunarea Generală a ONU a adoptat Recomandări referitoare la acest gen de colaborare în contextul dezvoltării. În preambulul acestui document se subliniază importanța politică a colaborării internaționale în domeniul prevenirii infracționalității și al justiției penale potrivit scopurilor și principiilor ONU.

Spre deosebire de activitățile Declarației și Programului, conținutul Recomandărilor raportat la diferite forme de infracțiune este mai concret. Astfel, tehnica avansată și cunoștințele tehnice speciale se folosesc în operațiuni infracționale din sfera comerțului internațional, incluzând folosirea computerelor la efectuarea operațiunilor bancare ilicite, la încălcarea legislației fiscale și a normelor vamale, adică pentru săvârșirea infracțiunilor economice. Recomandările conțin probleme de colaborare internațională cu privire la fenomene infracționale, precum corupția, spălarea banilor obținuți ilegal și altele care se includ în sfera infracțiunilor economice. O deosebită atenție se acordă problemelor ce țin de eficientizarea colaborării internaționale în domeniul prevenirii fenomenului infracțional. Sub acest aspect, Recomandările sugerează amplificarea eforturilor în direcțiile ratificării și executării instrumentelor internaționale în vigoare, elaborării unor documente bilaterale și multilaterale și elaborării unor acte și standarde la nivel național, bilateral, regional și internațional.

În procesul de elaborare a unor asemenea documente, standarde și norme, se recomandă statelor-membre să includă aspecte concrete de interes general. De exemplu, elaborarea standardelor pentru asistența internațională în privința secretului bancar contribuie la aplicarea arestului și confiscării veniturilor aflate în conturile bancare rezultate din operațiuni infracționale. Se cere cu insistență băncilor naționale și altor instituții financiare să-și standardizeze exigențele față de raporturi și dări de seamă pentru a fi folosite eficient și rapid ca surse de probă. Este, de asemenea, necesar să fie elaborate norme internaționale eficiente care să împiedice spălarea banilor și a capitalului provenit din infracțiuni.

Printre rezultatele cele mai reușite ale cooperării internaționale în acest domeniu se numără Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției [29] adoptată la New York la 31 octombrie 2003, în vigoare începând cu 14 decembrie 2005, care are ca obiect promovarea și consolidarea măsurilor în scopul prevenirii și combaterii corupției în modul cel mai eficient, promovarea, înlesnirea și sprijinul cooperării internaționale și asistenței tehnice în scopul prevenirii corupției și al luptei împotriva acesteia, precum și promovarea integrității, responsabilității și buneii gestiuni a afacerilor publice și a bunurilor publice.

Potrivit articolului 3, „convenția se aplică anchetelor și urmăririlor privind corupția, blocării, sechestrului, confiscării și restituirii bunurilor provenite din

infrafracțiunile legate de corupție. Potrivit convenției, fiecare stat-parte trebuie să comunice Secretarului General al ONU numele și adresa autorității sau autorităților susceptibile de a acorda asistență altor state-părți în stabilirea și aplicarea măsurilor specifice de prevenire a corupției [30].

Capitolul trei al convenției incriminează următoarele acțiuni: corupția agenților publici naționali, corupția agenților publici străini și a funcționarilor organizațiilor publice internaționale, sustragerea, deturnarea sau altă folosire ilicită de bunuri de către un agent public, traficul de influență, abuzul de funcții, îmbogățirea ilicită, corupția în sectorul privat, sustragerea de bunuri în sectorul privat, spălarea produsului infrafracțiunii.

Partea cea mai importantă, în opinia noastră, o constituie capitolul patru destinat cooperării internaționale, care reglementează procedura și condițiile extrădării, asistența judiciară, transferul persoanelor condamnate, transferul de proceduri penale, cooperarea între serviciile de investigații și de reprimare, anchetele comune, tehnicile de anchete speciale. Convenția mai conține dispoziții pertinente referitoare la cooperarea statelor în vederea prevenirii și descoperirii transferurilor produsului infrafracțiunii. În acest scop statele-părți sunt obligate să adopte și să prevadă în dreptul lor intern măsuri pentru recuperarea directă a bunurilor, mecanisme de recuperare de bunuri prin cooperarea internațională în scopul confiscării, restituirii și dispunerii de bunuri.

În fine, potrivit convenției, fiecare stat este obligat să stabilească, dezvolte sau îmbunătățească programe de formare specifice pentru personalul său împuțernicit să prevină și să combată corupția, să acorde cea mai amplă posibilă asistență tehnică, în special în folosul țărilor în curs de dezvoltare, inclusiv sprijinul material.

Un alt instrument internațional pertinent care marchează rezultatul cooperării statelor în lupta contra criminalității economice este Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptată la New York la 15 noiembrie 2000 și intrată în vigoare la 29 septembrie 2003. Aceasta mai are trei protocoale adiționale, unul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, al doilea împotriva traficului ilegal de migranți pe calea terestră, a aerului și pe mare, ambele adoptate la aceeași dată ca și convenția, și al treilea contra fabricării și traficului ilicit al armelor de foc, părților componente, elementelor și munițiilor, adoptat la 31 mai 2001. Obiectul convenției este promovarea cooperării în scopul prevenirii și combaterii mai eficiente a criminalității transnaționale organizate. Ea incriminează spălarea produsului infrafracțiunii, obligând statele să instituie un regim intern complet de reglementare și control al băncilor și instituțiilor financiare nebankare în scopul prevenirii și descoperirii tuturor formelor de spălare a banilor, regim care pune accentul pe exigențele în materie de identificare a clienților, de înregistrare a operațiunilor și de declarare a operațiunilor suspecte. Statele-părți trebuie, în virtutea convenției, să coopereze la realizarea unor măsuri de descoperire și supraveghere a circulației transfrontaliere de numerar și de titluri negociabile corespunzătoare. În egală măsură, este incriminată și corupția, statele trebuind să ia măsuri eficiente de ordin legislativ, administrativ ș. a., pentru a promova integritatea și a preveni,

descoperi și pedepsi corupția agenților publici.

Convenția obligă statele să coopereze în materia confiscării produsului infracțiunii, extrădării infractorilor, asistenței judiciare, realizării anchetelor comune, speciale, transferului procedurilor penale, protecției martorilor, acordării de asistență și protecției victimelor. O importanță aparte convenția o acordă cooperării între serviciile de investigare și reprimare în special în ceea ce privește culegerea, schimbul și analiza informațiilor asupra criminalității organizate.

Potrivit articolului 32 din convenție, se instituie o conferință a statelor-părți pentru îmbunătățirea capacității statelor de a combate criminalitatea transnațională organizată și de a promova aplicarea convenției. Fiecare stat-parte trebuie să comunice conferinței la cererea acesteia informații asupra programelor, planurilor și practicii lor, precum și asupra măsurilor legislative și administrative privind aplicarea convenției.

Convenția respectivă a fost semnată de 147 de state, dintre care 135 au ratificat-o. România a semnat-o la 14 decembrie 2000 și a ratificat-o la 4 decembrie 2002 iar Republica Moldova a ratificat-o prin Legea №158-XVI din 06.07.2007.

Un rol important în ce privește colaborarea dintre state în lupta împotriva criminalității internaționale îl are conjugarea eforturilor în cadrul așa-numitelor organizații internaționale neguvernamentale sau de competență specializată. De exemplu, în cadrul Asociației Internaționale de Drept Penal sunt elaborate concepte referitoare la dreptul internațional penal, precum și la jurisdicția internațională penală.

Un alt exemplu de cooperare a statelor este Organizația Internațională a Poliției Criminale (OIPC-INTERPOL) [17, p. 23] – organizație internațională interguvernamentală care, potrivit Statutului său, asigură și dezvoltă asistența reciprocă între autoritățile de poliție ale țărilor membre în prevenirea și reprimarea criminalității de drept comun în cadrul legilor existente în fiecare țară și în spiritul Declarației Universale a Drepturilor Omului [24, p. 48].

Interpol este un intermediar în colaborarea practică a poliției criminale din diferite țări și activează ca un centru mondial unic de elaborare a unei strategii și tactici polițienești comune de combatere a criminalității internaționale. În activitatea sa, Interpolul respectă principiul neamestecului în afacerile interne ale statelor-membre în problemele cu caracter politic, militar, religios sau rasial [25, p. 21].

Cooperarea este fondată pe principii de respect al suveranității naționale (ceea ce, bineînțeles, exclude existența „unităților operaționale Interpol” înzestrate cu posibilitatea de anchetare internațională) și de neintervenire în afacerile cu caracter politic, militar, religios sau rasial.

Un alt principiu, nu mai puțin important, este faptul că însăși cooperarea nu trebuie să fie limitată de bariere lingvistice și geografice și că toate țările-membre trebuie să beneficieze de aceleași servicii și de aceleași drepturi.

Toate serviciile de stat responsabile de cercetările criminale, polițienești, serviciile regionale și federale dispun de posibilitatea de a coopera cu omologii lor din alte țări prin intermediul Interpolului.

Biroul Național Central Interpol în Republica Moldova a devenit membru al Organizației Internaționale a Poliției Criminale Interpol la 28 septembrie 1994

la cea de a 64-a Adunare Generală care a avut loc la Roma/Italia, fiind cel de-al 175-lea stat-membru.

La 10 noiembrie 1994 se aprobă Ordinul nr.243 MAI „Cu privire la crearea B.N.C. Interpol în cadrul DPJ a MAI”.

La 10 mai 1995, conform Hotărârii nr.294 Guvernul Republicii Moldova, a fost creat Biroul Central Interpol în Republica Moldova.

La 24 august 1999 conform Ordinului nr.189 se aprobă Regulamentul B.N.C. Interpol în Republica Moldova [31].

În condițiile extinderii sferelor de influență ale lumii interlope, Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova însușește noi direcții de consolidare a relațiilor cu organele de poliție ale altor state în combaterea criminalității internaționale. Un rol important în acest domeniu îi revine Biroului Național Central în Republica Moldova, care este o parte componentă a Organizației Internaționale a Poliției Criminale Interpol, fiind organul de lucru activ al Organizației în Republica Moldova, care reglementează diferite aspecte ale combaterii criminalității pe plan internațional.

Biroul Național Central în Republica Moldova este o subdiviziune a Ministerului Afacerilor Interne (cu statut de direcție operativă) destinată să asigure cooperarea organelor de drept ale Republicii Moldova cu organele de drept ale altor țări în activitatea de prevenire și combatere a criminalității. În activitatea sa BNC Interpol se conduce de Constituția Republicii Moldova, legislația în vigoare, principiile și normele dreptului internațional, Statutul OIPC Interpol, rezoluțiile Adunărilor Generale Interpol, Regulamentul BNC Interpol, ordinele și dispozițiile Ministerului Afacerilor Interne, tratate internaționale la care Republica Moldova este parte.

Activitatea de bază a BNC Interpol constă în recepționarea, prelucrarea, păstrarea și difuzarea informației despre infracțiuni și infractori, fiind asigurată conectarea la cele mai complete și performante baze de date ale Secretariatului General. Schimbul informațional între BNC Interpol în Republica Moldova și Birourile Naționale Centrale ale țărilor-membre se desfășoară prin intermediul sistemului informațional global de telecomunicații al Interpolului I-24/7. Sistemul în cauză presupune accesarea on-line a bazelor de date centralizate ale Secretariatului General ce conțin informația despre persoane, mijloace de transport, obiecte de valoare culturală, arme și muniții etc. Pe lângă facilitățile oferite, I-24/7 permite darea în căutare internațională on-line a persoanelor învinuite, inculpate, condamnate pentru comiterea infracțiunilor grave, precum și a persoanelor dispărute.

Bibliografie:

I. Acte și legi internaționale

1. Declarația Universală a Drepturilor Omului din adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite prin Rezoluția nr.217 A (III) 10.12.1948, ratificată de Republica Moldova prin Hotărârea Parlamentului nr.217-XII din 28.07.1990.

2. Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950), ratificată de Republica Moldova la 12.09.1997.
3. Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate din 15.11.2000.
4. Proiect-cadru al Convenției Națiunilor Unite împotriva crimei organizate.

Acte normative și de interpretare

5. Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994.
6. Codul penal al Republicii Moldova Publicat la data de 14.04.2009 în Monitorul Oficial nr.72-74, art. nr.195.
7. Legea Republicii Moldova nr.416-XII din 18.12.1990 „Cu privire la poliție”, republicată în Monitorul Oficial nr.17-19 din 31.01.2002.
8. Ordinul MAI al Republicii Moldova, nr.189, din 24 august 1999, cu privire la aprobarea Regulamentului Biroului Național Central Interpol în Republica Moldova.
9. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.461 din 24.06.2011 „Cu privire la aprobarea proiectului de lege privind prevenirea și combaterea crimei organizate”, Publicat: 01.07.2011 în Monitorul Oficial nr.107-109, art. nr.525.

III. Manuale, monografii, cursuri, tratate

10. George Antoniu, „Reflecții asupra crimei organizate”, în *Revista de drept penal* (R.D.P.) nr.3/1997.
11. M. L. Bassinai, „Acțiunea națională și internațională eficientă împotriva crimei organizate și a activităților teroriste criminale”, în *Raportul general la Colocviul AIDP*, Alexandria, 1997, vol. 69.
12. Jean Cedras, „Raportul prezentat la Colocviul de la Alexandria – AIDP – nov. 1997”, în *Revue internationale de droit pénal*, vol. 69.
13. I. Ciobanu, *Criminalitatea organizată la nivel transnațional și unele forme de manifestare în Republica Moldova*, Chișinău, 2001.
14. O. Crauciuc, *Organizația Internațională a Poliției Criminale și cooperarea internațională în problemele de profil*, București, 1974.
15. M. Gheorghiuță, *Criminalitatea organizată: teoria și practica cercetării*, Chișinău, 1998.
16. Saeki Hitoshi, „Sistemul de justiție criminală înfruntând provocarea crimei organizate”, în *Revue internationale de droit pénal*, vol. 69.
17. G. Pele, I. Hurdubaie, *INTERPOL și criminalitatea internațională*, Ed. SECMI, București, 1983.
18. I. Pitulescu, *Al treilea război mondial: Crima organizată*, Ed. Național, București, 1996.
19. Cristoph Mayerhofer, „Sistemul juridic penal înfruntând provocarea crimei organizate”, în *Revue internationale de droit penal*, vol. 67.
20. Mohamed Zaid, „Particularități ale incriminării crimei organizate”, în *Revue internationale de droit pénal*, vol. 69.
21. Materialele conferinței ministeriale mondiale asupra criminalității transna-

- țio-nale organizate, Neapole 21-23 nov. 1994; al IX-lea Congres al Națiunilor Unite cu privire la prevenirea criminalității și tratamentul inculpaților, Cairo 1995, Congresul al XVI-lea al AIDP, Napoli, 1997.
22. А. В. Губанов, *Полиция зарубежных государств*, Москва, 2001.
 23. А. В. Губанов, *Полиция зарубежных стран. Организационно – правовые основы, стратегия и тактика деятельности*, Москва, 1999.
 24. В.С. Овчинский, *Интерпол (в вопросах и ответах)*, Москва, Изд. ИНФРА-М, 2000.
 25. К. С. Родионов, *Интерпол: вчера, сегодня, завтра*, Москва, 1990.
 26. Materialele Reuniunii la nivel înalt. Departamentul de informații, New York, 1995.
 27. Rezoluția №45/123 de Adunarea Generală a ONU.
 28. Report of the Secretary General /A/51/95014. - July 1997.
 29. www.unodc.org/pdf/corruption/publications_unodc_convention.
 30. www.unodc.org/unodc/crime_signatures_corruption.html.
 31. http://www.mai.md/despre_bncint.